

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 045 138/98-2000
Signatura: bd5cs101

Inspektorát č. 4
Okresní pracoviště Plzeň-sever

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Masarykova základní škola Horní Bříza
Třída 1. máje 210, 330 12 Horní Bříza

IZO: 102328277

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Ladislav Čása

Zřizovatel: Město Horní Bříza

Příslušný školský úřad: ŠÚ Plzeň-sever

Termín inspekce: 16. - 18. listopadu 1998

Inspektoři: PaedDr. Věra Abelová, Mgr. Jarmila Mrázková

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění zákona č. 139/1995 Sb.:
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace podle § 38a zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 490/95-055, vyhláška MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, vyhláška MŠMT ČR č. 139/1995 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, vyhláška MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, Vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2, Výroční zpráva o činnosti školy, dokumentace školní družiny, žákovské knížky, písemnosti žáků, záznamy o hospitaci, dokumentace výchovného poradce

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Masarykova základní škola je umístěna v pavilonech A1, A2 a A3, které jsou v oploceném areálu školy. Pavilon A3 byl předán do užívání ve dvou etapách. První etapa zahrnovala předání tělocvičny, šaten se sprchami, kabinetu tělesné výchovy a dvou bytů pro správce objektu v prosinci 1997. Ve druhé etapě (srpen 1998) byl předán gymnastický sál, šatny se sprchami, kabinet pro kondiční cvičení, sauna se zázemím a místnost pro masáže.

Na jaře 1998 byla zahájena výstavba školního atletického areálu včetně tenisových kurtů. Dalšími stavebními akcemi jsou přípravné práce na zřízení auly, školního bufetu s atriem pro venkovní občerstvení, a zřízení nové učebny pěstiteckých prací. Na prostranství mezi pavilony A1 a A3 byly provedeny zahajující práce na výstavbě nového školního pozemku (v souvislosti s tím byl zpracován zahradním architektem projekt na využití a ozelenění venkovních prostor školy). V září 1998 byla předána do užívání učebna pro multimediální výuku se síťovým zapojením deseti pracovišť (škola se stala účastníkem sítě Internet s vlastní internetovou adresou). Po dokončení rozpracovaných akcí je jako další akce plánováno zřízení školní knihovny se studovnou, samostatné studovny Internetu, zřizování dalších odborných pracoven a dovybavování stávajících učeben.

Ve škole je 42 učeben, z toho 7 učeben je odborných - do konce roku bude zřízena další odborná učebna nazvaná Informační centrum. V dalších místnostech je ředitelna, kancelář, sborovna, kabinety a sklady. Další prostory, které umožňují realizaci výchovně-vzdělávacího programu, jsou tři tělocvičny, dílny (kovo i dřevo) a cvičná kuchyně.

Učebny II. stupně mají odpovídající prostorové podmínky, některé učebny I. stupně, vzhledem k vysokým počtům žáků ve třídách, mají prostory značně stísněné. Celá učebna je vyplněna pouze stolky a židlemi, mezery mezi stolky jsou malé, uličkami se dá jen stěží procházet. Prostorově zcela nedostatečné jsou místnosti pro práci školní družiny.

Pracovní místa žáků (stolky a židle) jsou již značně opotřebovaná. Novým nábytkem je zařízena učebna multimediální výuky. Vybavení školy učebními pomůckami a audiovizuálními pomůckami je na běžné úrovni, výpočetní a multimediální technika je na vysoké úrovni. Vybavení kabinetů českého jazyka a dějepisu je na běžné úrovni. Pro český jazyk je ve škole dostatek pomocné odborné literatury pro žáky, chybí alternativní učebnice a odborná literatura pro učitele.

Materiálně-technické podmínky vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků jsou spíše nadprůměrné.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin v počtu a pořadí vyučovacích hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků. Přestávky jsou stanoveny, dodržovány a délka jejich trvání je v souladu s § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb.

Pitný režim je školou zajištěn. Žáci mají možnost koupit si různé druhy nápojů v bufetu nebo v nápojových automatech.

Učebny jsou teplé, světlé, vzhledem k počtu žáků ne vždy dostatečně prostorné.

Pracovní místa některých žáků neodpovídají antropometrickým požadavkům. Výška stolu neodpovídá výšce židlí a v některých případech velikost školního nábytku neodpovídá vzrůstu žáků.

Prostory ve všech pavilonech byly v době konání inspekce čisté. Výzdoba prostor byla vkusná a působila estetickým dojmem.

Prostředí školní jídelny bylo čisté a vkusné. V průběhu konání inspekce byly obědy velmi chutné s neobvyklou nabídkou doplňků hlavního jídla.

Psychohygienické podmínky školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Škola se zařadila do systému testování Kalibro, v loňském školním roce byli testováni žáci sedmého a devátého ročníku. Na I. stupni jsou každoročně zadávány testy z matematiky a českého jazyka, je prováděna analýza úrovně znalostí žáků.

I. stupeň

Výuka ve sledovaných hodinách probíhala na dobré didaktické i metodické úrovni.

Volba metod a forem práce vyučujících zajišťovala velmi účinné vyučování s výraznou orientací na vysoké výkony žáků. V malé míře byly zařazovány relaxační metody práce, které by umožnily odpočinek a lepší následnou koncentraci žáků.

Znalosti a dovednosti žáků v době konání inspekce odpovídaly požadavkům učebních osnov a byly na velmi dobré úrovni.

Vztahy mezi žáky a vyučujícími byly založeny na důvěře. Atmosféra při vyučování byla příznivá a silně pracovní.

Speciální výuka českého jazyka je vedena na velmi dobré úrovni. Ve výuce využíváno počítačových programů (např. soubor programů pro redukci dyslexie „JÁJA“). Žáci v době hospitace prokazovali velmi dobré znalosti v českém jazyce a výborné dovednosti v obsluze počítače.

Kvalitu vyučování a úroveň vzdělávání na I. stupni lze hodnotit jako nadprůměrné.

Český jazyk

Předmět je vyučován odborně i pedagogicky způsobilými učiteli. V literatuře je věnována pozornost porozumění přečtenému textu, správnému vyjadřování po stránce obsahové i gramatické. Ve vyučování převažovala složka vzdělávací nad výchovnou, texty nebo situace nebyly vždy k výchově využity, i když se tato možnost nabízela. Při jazykovém vyučování byl volen individuální přístup k žákům s talentem i vývojovými poruchami učení. Učivo bylo srozumitelně vysvětlováno a procvičováno na vhodných příkladech. Žáci projevovali dobré znalosti.

Písemnosti žáků jsou řádně vedeny, opraveny učiteli i žáky. Kontrolní slohové práce jsou pravidelně zadávány, v nižších třídách pouze jedno téma, ve vyšších třídách si mohou žáci volit z více témat. Výsledky kontrolních slohových prací jsou vyhodnocovány a společně opravovány. Klasifikace odpovídá úrovni prací žáků. Při procvičování učiva prokazovali žáci vcelku dobré znalosti.

Společensko-vědní předměty

Výuka dějepisu a občanské výchovy byla na běžné úrovni. Nauková složka opět dominovala nad výchovnou. Výuka i prověřování učiva bylo vedeno nad rámec základního učiva, náročnost a rozsah učiva nebyl přiměřený věku žáků. Zvolené metody práce byly málo motivující, zejména v občanské výchově zůstaly metody i obsah učiva příliš vzdálené zájmům a prožitkům žáků.

Výuka humanitních předmětů měla dílčí pozitiva nad běžnou úroveň a lze ji hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Ve výchovně-vzdělávacím procesu byla preferována naukovost před výchovou. Ve výuce humanitních předmětů nebyla využita možnost citové a mravní výchovy,

hodnotové postoje žáků nebyly formovány. Na I. stupni byl kladen důraz na výkonnost žáka nezohledňující prožitek a potřebu citového výchovného působení.

Ve škole dobře funguje prevence problémových jevů, chování i jednání žáků je pravidelně hodnoceno. Pedagogický sbor přijal v minulém školním roce vnitřní normy pro posuzování chování žáků. Výsledky tohoto působení se již dostavily, výrazně se snížilo tzv. „záškoláctví“, které bylo v minulých letech velkým a často neřešitelným problémem.

Žáci jsou kultivováni návštěvami divadelních představení a koncertů, pravidelnými recitačními soutěžemi, autorským čtením slohových prací pro žáky školy i rodiče.

Podmínky a výsledky formativního působení na žáky lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Funkce výchovného poradce je ustanovena. Výchovná poradkyně má ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1995 Sb. pro tuto funkci požadovanou odbornost.

Jedním z úkolů výchovné poradkyně je profesní orientace žáků. Vede evidenci předběžného zájmu žáků o další studium nebo zaměstnání. Podle zájmu zve zástupce příslušných středních škol a středních odborných učilišť na schůzku s rodiči.

Výchovná poradkyně vede evidenci integrovaných žáků. Jedná se o žáky s vývojovými poruchami učení. Na I. stupni je pro tyto žáky zavedena speciální výuka českého jazyka. Výuku vede vyučující, která studuje speciální pedagogiku. Na II. stupni integrovaní žáci nejsou vykazováni. S žáky, u kterých vývojové poruchy učení přetrvávají, pracují učitelé podle vlastního uvážení poučení výchovnou poradkyní. Při sledování výuky českého jazyka na II. stupni byla práce s žáky s vývojovými poruchami učení zaznamenána. Z kontroly písemností těchto žáků však nelze jednoznačně stanovit, že je s žáky pracováno systematicky.

Výchovné poradenství lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Škola využívá různých dalších aktivit v rámci výchovně-vzdělávacího programu a v mimoškolní činnosti. Žáci mají možnost rozvíjet své schopnosti ve volitelných a nepovinných předmětech a v zájmových útvarech. Škola vytváří žákům velmi širokou nabídku různých aktivit a ti ji plně využívají.

Volitelné předměty:

- Informatika
- Domácnost
- Technické činnosti
- Konverzace v anglickém jazyce

Nepovinné předměty:

- Anglický jazyk
- Německý jazyk
- Informatika
- Sportovní hry

Zájmové útvary: informatika (5x), historický (2x), matematický (2x), košíková (4x), pěstitelský (2x), karate, základy křesťanství, výtvarný, volejbal, sportovní hry, pěvecký, literárně-dramatický, německý jazyk a francouzský jazyk.

Zájmová činnost navazuje na výchovně-vzdělávací činnost a probíhá při ní příprava na prezentaci. V minulém školní roce žáci získali velmi pěkná umístění v okresních soutěžích :

- 1. místo v Matematické olympiádě
- 1. místo v Pythagoriádě
- 3. místo v konverzační soutěži v německém jazyce
- 1. místo v recitační soutěži
- 1., 2. a 3. místo v soutěži v programování SGP Baltazar
- 1. a 2x 3. místo v Poháru rozhlasu
- 2x 2. místo v Atletickém čtyřboji
- 1. místo v házené
- 1. místo v odbíjené
- 2x 1. místo v MC Donald's Cup

Další mimoškolní aktivity, které jsou školou pořádány, jsou velmi bohaté. Podrobný výčet všech akcí je uveden ve Výroční zprávě o činnosti školy.

Cílem všech aktivit, které významně ovlivňují činnost školy, je rozvíjení osobnosti žáků a lze je hodnotit jako vynikající.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina má 3 oddělení, ve kterých je zapsáno celkem 75 žáků. Plánování činností je složité, protože místnosti určené ředitelem školy pro práci školní družiny jsou prostorově i vybavením zcela nevyhovující. Z tohoto důvodu jsou plánovány převážně ty činnosti, které lze realizovat při pobytu venku nebo ve školní tělocvičně.

Dokumentace školní družiny (Přehled výchovně-vzdělávací práce, Docházkový sešit a zápisní lístky) je pečlivě vedena na předepsaných tiskopisech a obsahuje požadované náležitosti.

Řád školní družiny je zpracován, schválen jednáním pedagogické rady a podepsán ředitelem školy.

Vychovatelky se žákům věnují, vedou je klidným způsobem a dbají na upevňování návyků slušného chování.

Činnost školní družiny vzhledem k nevyhovujícím prostorovým podmínkám a nedostatečnému vybavení je nutno hodnotit jako spíše podprůměrnou.

